కథా నిలయం
శ్రీకాకుళం

మనసే శిక్ష

"అన్నయ్యా! అమ్మ.... అమ్మ దాటిపోయిందన్నయ్యా" రాధిక గొంతులో దుఃఖం. అట్నించి ఒక్కక్షణం మౌనం...! "ఎప్పుడూ?" అన్నాడు వేణు. హఠాత్తుగా విన్న వార్తతో గుండె బరువెక్కింది.

"తెలీదన్నయ్యా. రాత్రి నిద్దర్లో ఎప్పుడు ప్రాణం పోయిందో, తెల్లారి లేచి చూస్తే తెల్సింది. అసలు నిన్నటి నించి అన్నం ముట్టలేదు. రాత్రి పాలైనా తాగలేదు."

"పోనీలే! సునాయాస మరణం... ఎనభై రెండేళ్లు సుఖంగా, హాయిగా బతికింది. మంచాన పడకుండా దాటిపోయింది. అమ్మ అదృష్టవంతురాలు" అన్నాడు వేణు.

"అన్నయ్యా! నువ్వు వెంటనే బయలుదేరి రా అన్నయ్యా..."

"చూడు రాధికా! నేను వెంటనే బయలుదేరి వచ్చినా ఎల్లుండికిగానీ రాలేను. పెద్దావిడని ఆ ఫ్రీజరు బాక్స్‌లో పెట్టడం ఎందుకు? మాధవ్ అక్కడే ఉన్నాడుగా... కానిచ్చేయండి. నాన్న పోయినపుడు ఆ బాక్స్‌లో పెట్టడం ఆవిడకు నచ్చలేదు. నీకు తెలుసుగా!"

"అమ్మ కూడా పదే పదే చెప్పిందన్నయ్యా.. నన్ను మాత్రం ఆ మంచు పెట్టెలో పెట్టొద్దు. మీ నాన్నగారపుడు చూశాను. కట్టెపేడులా అయిపోయారు. వేణు రెండు నెలల క్రితమే వచ్చి వెళ్లాడు. వాడు వెంటనే రాలేడు. మాధవ్ చేత తలకొరివి పెట్టించు అని.

నేనూ, మాధవ్ దెబ్బలాడాం. ఏంటమ్మా ఆ మాటలు! అని. 'మీకు తెలీదు, నాకు రోజులు దగ్గిరపడ్డాయి. నా సంగతి నాకు తెలుస్తోంది' అంటూ ఏదేదో

మాట్లాడింది. నెలరోజుల నించి అమ్మలో మార్పు వచ్చిందన్నయ్యా. అన్నహితవు పోయిందంటూ పెట్టిన అన్నం సగం వదిలేసేదట! కాంతమ్మగారు అన్నారు. మనిషి చాలా డీలాపడింది."

"మరి అమ్మ ఆరోగ్యం బాగా లేదని నాకెవరూ చెప్పనేలేదే?"

"నాకేం రోగం! నిక్షేపంలా వున్నా, వాడు మొన్నే వచ్చి వెళ్లాడు. అనవసరంగా వాడినెందుకు గాభరా పెట్టడం అంది అమ్మ."

"మరి నువ్వు, మాధవ్ ఎలా వచ్చారు? మీకు ఎవరు చెప్పారు?"

"గోపాలం మామయ్య వారం క్రితం ఫోను చేశాడు. ఏమిటో మీ అమ్మ సంగతి బాగా లేదే. మనిషి డీలాపడిపోయింది. తిండి తగ్గిపోయింది. డాక్టరు దగ్గరికి వెడదాం అంటే రాదు అంటూ ఫోను చేస్తే వచ్చాం" అంది రాధిక.

"మరి డాక్టరుకి చూపించలేదా అమ్మని?"

"బలవంతంగా తీసికెళ్లాం. రక్తపోటు సాధారణంగానే ఉంది. మధుమేహం లేదన్నారు. కానీ ఇంత తొందరగా దాటిపోతుందని మేం ఎవరం అనుకోలేదు. సరే మాధవ్ చేత కార్యక్రమం జరిపిస్తాం. నువ్వు వీలయినంత తొందరగా రా అన్నయ్యా."

"ఇప్పుడే టిక్కెట్టుకి ప్రయత్నిస్తాను. చూడు.. చిన్నమామయ్య.. పిన్ని, అత్తయా అందరికీ, ఆవిడ బంధువులందరికీ కబురు పెట్టండి. మాధవ్‌కి చెప్పి బ్యాంక్ నుంచి డబ్బు తీయించు.. నేను వచ్చాక మిగతా ఏర్పాట్లు చేద్దాం."

"అన్నయ్యా... వదిన, పిల్లలు రారా..."

"కష్టమమ్మా రావడం. పిల్లలకి కాలేజీ, స్కూలు. వదిన మొన్నేగా వచ్చింది. చూస్తా...! వస్తే మేం యిద్దరం వస్తాం... జాగ్రత్త! గోపాలం మామయ్యతో మాట్లాడి అన్ని ఏర్పాట్లు చూడమను" అంటూ ఫోను పెట్టేశాడు వేణు.

* * * * * *

పెద్దవాళ్ల చావు పెళ్లితో సమానం అంటారు. ఆ పల్లెటూరి మండువా లోగిలి పన్నెండు రోజులూ బంధువులతో నిండింది. ఎనభై రెండేళ్ల యశోదమ్మ పోయిందంటే ఊరికి పెద్దదిక్కు పోయినట్లనిపించింది అందరికీ. ఆవిడ తమ్ముళ్లిద్దరు, చెల్లెలు, ఆడపడుచు, మరిది... వాళ్ల పిల్లలు, పెద్దత్త, దొడ్డమ్మా అనుకుంటూ వరసలుకలిపి పిలిచే పిల్లలు, మనవలు... తిలోదకాలు, దానాలు, ధర్మాలు, సంతర్పణకి ఊరంతా

తరలివచ్చింది. పన్నెండు రోజుల కర్మ శాస్త్రోక్తంగా జరిపించారు కొడుకులిద్దరూ. బంధుజనం, వంటలు, వడ్డనలు, పెళ్లిళ్లులాగే సందడిగా జరిగి పోయింది.

"అక్కయ్యకి ముప్పై ఏళ్లు వచ్చేవరకు పిల్లలు పుట్టలేదు. చేయని పూజలు, తిరగని పుణ్యక్షేత్రాలు లేవు. ద్వారక, మధుర అవీ తిరిగి వచ్చాక వేణు కడుపున పడ్డాడు. వెంటనే ఐదేళ్లలో ముగ్గురూ పుట్టారు. ఆ కృష్ణుడి దయవల్ల పిల్లలు పుట్టారని అందరికీ కృష్ణుడి పేరే పెట్టుకుంది అక్కయ్య. ఈరోజు పిల్లలు ముగ్గురూ అక్కయ్యని ఇంత గొప్పగా సాగనంపారు" రాజ్యం పిన్ని అంది సంతృప్తిగా.

"అక్కయ్య ఊర్లో ఉందంటే ఎంత అండగా ఉండేది నాకు. అక్కయ్యా! అంటూ సలహాకి, సాయానికి వచ్చేవాడిని. ఒక్క రోజు రాకపోతే 'ఏరా గోపాలం రాలేదేం' అంటూ ఫోను చేసేది. అక్కయ్య పోవడం నాచేయి విరిగినట్లయింది. ఒరే వేణు! నెల రోజుల నుంచీ ఆవిడలో ఏదో తేడా వచ్చిందిరా. మనిషి ఒక్కసారిగా నీరసపడింది. మాటతగ్గింది. ఉత్సాహం తగ్గింది. దిగులుగా ఉండేది."

"అవును బాబూ! నెలరోజుల నుంచి అమ్మగారి తిండి తగ్గిపోయింది. ఏంటమ్మా అంటే అన్న హితవు పోయింది కాంతమ్మగారూ! రోజులు దగ్గిరపడ్తున్నాయి కాబోలు అన్నారు" అంది వంటావిడ కాంతమ్మగారు.

"అమ్మ తెల్లారి లేచింది మొదలు మొక్కల మధ్యే తిరిగేవారు. ఈపూలు ఆ పూలు కోస్తూ, పందిరి ఎక్కించిన దొండకాయలు, నాలుగు వంకాయలు, ఇలా.. ఏవో కూరలుకోస్తూ ఎండు ఆకులు ఏరిపారేస్తూ తిరిగేవారు. అలాంటివారు ఏమిటో ఓపికలేనట్టు వరండాలో కుర్చీలో కూర్చునేవారు. సాయంత్రం పూలు కోసి మాలలు కట్టే మనిషి. నువ్వే కట్టవే సీతాలు అనడం మొదలుపెట్టారు. ఏమయిందో అమ్మకి" సీతాలు దిగులుగా అంది.

"అక్కయ్యా! డాక్టరు దగ్గరకి వెడదాం పద అని బలవంతపెట్టాను ఒకరోజు. 'నాకేం రోగం రా. నిక్షేపంలా ఉన్నాను. నన్ను అస్పత్రుల చుట్టూ తిప్పకు' అని మొండికేసింది. ముందే ఓసారి డాక్టరుకి చూపిస్తే బాగుండేదేమో!" గోపాలం కళ్లు తుడుచుకున్నాడు.

"మేం తీసికెళ్లాంగా, డాక్టరు ఏం లేదన్నారుగా మామయ్యా!" అంది రాధిక.

"ఇంత జరుగుతున్నా నాకెవరూ ఏం చెప్పలేదు. చెపితే కాస్త ముందే వచ్చే వాడినిగదా!" నొచ్చుకున్నాడు వేణు.

"వాడు మొన్నే వచ్చి వెళ్లాడు. వాడ్ని అనవసరంగా గాభరా పెట్టొద్దు అంది

అక్కయ్య. అందుకే పోనీ ఓసారి రాధిక అన్నా, వచ్చి చూసి వెడుతుందని దానికి చెప్పాను" గోపాలం అన్నాడు.

"నేవచ్చి అమ్మ విషయం మాధవతో అంటే వాడూ వచ్చాడు" అంది రాధిక.

"వంటరిగా ఇంత పెద్దింట్లో ఎందుకమ్మా? మాదగ్గరికి రా అని ఎన్నిసార్లు పిలిచాను. ఆ పట్టణంలో ఆ చిన్న ఇళ్లల్లో నే ఉండలేనురా! నా ఇల్లు, నా మొక్కలు, నా ఊరు ఇవన్నీ వదిలి నే రాలేను. నాకేం భయం? ఊరంతా పిలిస్తే పలుకుతారు. కాంతమ్మగారు వండి పెడ్తున్నారు. సీతాలు, రాజయ్య ఇంట్లో ఉంటారు. నా బతుకు ఈ ఇంట్లోనే తెల్లారిపోవాలి అనేది అమ్మ. ఎంతో ధైర్యంగా నాన్న పోయాక అన్నీ చక్కపెట్టుకునేది" మాధవ అన్నాడు.

"ఏమిటో ఆవిడ వెళ్లిపోయింది. తల్లి పోతే తరం పోతుందంటారు. మీ అమ్మ లేకపోతే ఇంక ఈ పల్లెటూరుకు మీరెందుకు వస్తారు? ఇల్లు, పొలం, డబ్బా అన్ని విషయాలూ చూసుకోండి. మీ నాన్న విల్లు రాసే ఉంటారు. చూసుకోండి" చిన్న మామయ్య రామారావు అన్నాడు.

"నాన్నగారు రాయలేదు. అమ్మ ఇష్టానికే వదిలేశారు. అమ్మ రాసిపెట్టింది. మాతో చెప్పింది. ఇల్లు నా పేర, పొలం మాధవ్‌కి, డబ్బు, నగలు రాధికకి అని చెప్పింది. మావయ్యా! సంవత్సరీకాల లోపల ఇల్లు, పొలం బేరం చూసి పెట్టు, అప్పుడు అన్నీ సెటిల్ చేసుకుంటాం" గోపాలానికి భారం అప్పచెప్పారు అన్నదమ్ములు.

* * * * * *

"రాధీ.. అన్ని పేమెంట్స్ అయిపోయాయిగా. వంటవాళ్లు, బ్రాహ్మలు, షామియానా వాళ్లు, పనివాళ్లు... అన్నీ సెటిల్ చేశావా?" ముగ్గురూ కూర్చుని లెక్కజమా చూసుకుంటుండగా వేణు అన్నాడు.

"అన్నీ అయ్యాయి అన్నయ్యా... ఇదిగో అన్నీ రాసిపెట్టాను."

"సీతాలు తన తోడుకి ఎవరినో తెచ్చుకుంది ఆమెకిచ్చారా? అలాగే కాంతమ్మగారికి సాయానికి వచ్చినావిడకిచ్చావా?"

"కాంతమ్మగారెవరినీ తేలేదే..." ఆశ్చర్యంగా అంది రాధిక.

"అదేమిటీ ఈ పన్నెండు రోజులు ఇంట్లో అందరికీ కాఫీలు, టిఫిన్లు వడ్డనలు అన్నీ చక్కపెడ్తూ తిరిగేది ఒకావిడ...!" వేణు ఆశ్చర్యంగా అన్నాడు.

రాధిక తెల్లబోతూ వేణు వైపు చూసి "అన్నయ్యా! అదేమిటి పూ.. మన పూర్ణని గుర్తుపట్టలేదా నువ్వు? తను పూర్ణ కదా అన్నయ్యా..." అంది.

దిమ్మెరపోయాడు వేణు. నమ్మలేనట్టు "ఏమిటీ తను పూర్ణా. అదేమిటే అలా అయిపోయింది. అసలు నేను గుర్తుపట్టలేదు. ఎవరినో కాంతమ్మగారు సాయానికి తెచ్చుకుందనుకున్నాను. అందుకే సరిగా కూడా చూడలేదు... అయ్యో! నేను పలకరించనే లేదు. మీరన్నా చెప్పలేదు. బొద్దుగా, చలాకీగా ఇల్లంతా తనే అయి తిరిగే పూర్ణ ఇలా నలభై ఐదేళ్లకే ముసలిదానిలా" దిగ్భ్రాంతి నించి తేరులోలేక అన్నాడు కలవరంగా.

"ఏంటన్నయ్యా? నువ్వు పాతికేళ్ల క్రితం నాటి పూర్ణ గురించి మాట్లాడుతున్నావు."

"అవును, పాతికేళ్లయింది తనని చూసి. అయినా ఇలా .. తన భర్త, పిల్లలు.. అమ్మపోయిందని చూడడానికి వచ్చిందా" విచలితుడై ఆరాటంగా అన్నాడు.

"అన్నయ్యా పాపం దాన్ని దెబ్బమీద దెబ్బ కొడ్తున్నాడు దేవుడు. ఓ మనిషి ఎంతకని తట్టుకోగలదు? దాని బతుకులో అన్నీ కష్టాలే..." విచారంగా అంది రాధిక.

"ఏమిటి? ఏమయింది? అసలు నాకేం తెలీదే. నేను అమెరికా వెళ్లిన కొత్తలో పూర్ణ పెళ్లయిందని ఓసారి చెప్పింది అమ్మ. మరోసారెప్పుడో తండ్రి పోతే పూర్ణ వచ్చిందనీ దానికిద్దరు పిల్లలనీ మరోసారి అంది. అంతకంటే నాకేం తెలీదు."

తరువాత రాధిక చెప్పింది విచలితుడై తెల్లపడిన మొహంతో విన్నాడు వేణు. "పూర్ణమొగుడు ఈ ఊరి హెడ్మాస్టర్ బావమరిదిట. ఈ ఊరికి శెలవులకి వచ్చి పూర్ణని గుళ్లో చూసి తనంతట తాను తన అక్కయ్య చేత పూర్ణ తండ్రికి కబురుపెట్టి పెళ్లి చేసుకుంటానన్నాడట. గవర్నమెంటు ఉద్యోగం. అకౌంటెంట్ జనరల్ ఆఫీసులో గుమాస్తా. తల్లీ, తండ్రి లేరు. ఉన్నది ఒక అక్క. కట్నం వద్దని, గుళ్లో పెళ్లి సింపుల్‌గా చేయమన్నాడట. పూర్ణ తండ్రి రిటైరయ్యాడు. భార్యలేదు. తల్లిలేని పిల్ల, మంచి సంబంధం అన్ని ఒప్పుకున్నాడుట. పూర్ణ బి.ఎ. అవ్వాలి ఇప్పుడప్పుడే చేసుకోను అని గోల పెట్టింది. అమ్మచేత పూర్ణకి చెప్పించి, ఒప్పించి, మళ్లీ రెండు నెలలకి కానీ ముహూర్తాలు లేవని ఇరవై రోజులలో సింపుల్‌గా పెళ్లి చేశారట. అతను మంచివాడు. మంచి ఉద్యోగం, ఇద్దరుపిల్లలు పుట్టి సుఖంగానే కాపురం చేసుకుంటూంటే ఐదేళ్ల క్రితం అతను స్కూటరు యాక్సిడెంట్‌లో తలకి దెబ్బతగిలి

ఏణ్ణర్థం కోమాలో ఉండి పోయాడుట. ప్రావిడెంటు ఫండులోని డబ్బంతా అతని వైద్యానికే ఖర్చయింది. ఉండడానికి ఇల్లులేదు. భర్త పోయాక వచ్చే పెన్షన్ ఏడెనిమిది వేలే ఆధారం. కొడుకు బి.కాం. కూతురు ఇంటర్ చదువుతున్నారు. అప్పుడు దాని కష్టాలు పగవాళ్లకీ వద్దనిపించింది. వంటలుచేసి కారియర్లు సప్లై చేసి, యిడ్లెన్లు చేసి ఇచ్చి, ఊరగాయలు, పొడులు, సాయంత్రాలు చిన్నపిల్లలకి ట్యూషన్ చెప్పి సంసారం లాక్కొచ్చిందిట. తండ్రి పోయాక మళ్లీ ఈ ఊరు రాలేదుట. కొడుకు బి.కాం. అయ్యాక బ్యాంకి పరీక్ష రాశాడు కానీ రాలేదు. ఆఖరికి ఏదో కాల్ సెంటర్లో ఉద్యోగం వచ్చి కాస్త ఊపిరి పీల్చుకునేసరికి కొడుకు ఓసారి కదులుతున్న బస్సులోంచి దిగుతూ బస్సు చక్రాల కింద బోర్లా పడ్డంతో వెన్నెముక నుజ్జు నుజ్జు అయి శాశ్వతంగా జీవచ్ఛవం అయి మంచమీద ఉన్నాడు. జీవితంలో ఇంక కిందభాగం పనిచేయదని మంచంలోనే ఉండాలని డాక్టర్లు చెప్పేశారు. అప్పుడు దాని దుఃఖం ఊహించు. చేతికందిన కొడుకు జీవితాంతం మంచంమీద... ఇక పెళ్లి కావాల్సిన కూతురు, ఏడెనిమిది వేల రూపాయల పెన్షను. అదే ఆధారం. కూతురు బి.ఇడి. పాసయ్యింది. ఆఖరికి ఈ ఊర్లో హైస్కూల్లో ఉద్యోగం దొరికిందట. అందుకే ఈ ఊరు వచ్చారు. ఏదో చిన్న ఇంట్లో అద్దెకి ఉంది. అమ్మపోయాక ఈ పదిరోజులు ఎంత చాకిరి చేసిందో అది."

"ఘోరం... ఇంత జరిగినా, మనకెవరికీ తెలీదు. అమ్మైనా చెపితే ఏదన్నా సాయం చేసేవారంగదా.." బాధగా అన్నాడు వేణు.

"అమ్మ అదే గోలపెట్టింది. నెలక్రితం ఊరు వచ్చినపుడు అమ్మ దగ్గరికి వచ్చి ఎంత ఏడ్చిందోనట... అమ్మ వెంటనే పదివేలిచ్చింది. మీరంతా పూర్ణకి ఏదన్నా సాయం చెయ్యండి అంది అమ్మ... దాని బతుకు ఇలా అయిపోయిందని బాధపడింది అమ్మ. మనింట్లో పెరిగిన పిల్ల... ఎలాంటి పిల్ల... ఎలా అయింది? దానికేదన్నా చెయ్యాలి నేను అంది అమ్మ బాధపడ్తూ."

"తప్పకుండా చేస్తాను. కొడుకు వైద్యానికి డబ్బు కావాలంటే ఇస్తాను. దాంతో మాట్లాడతాను. రేపు వెళ్లి చూస్తాను" వ్యాకులపాటుతో అన్నాడు వేణు.

* * * * * *

ఆ రాత్రి నిద్ర కరువైంది వేణుకి. కళ్లముందు పాత పూర్ణ, ఈనాటి పూర్ణ పక్క పక్కన కనపించి మనసంతా వేదనతో నిండింది. పూర్ణతో ఇరవై ఏళ్ల అనుబంధం. పక్క పక్క ఇళ్లు. ఒక్క మాటలో చెప్పాలంటే శరత్‌బాబు, దేవదాసు, పార్వతి, పరిణీత,

లలిత, శేకర్లలాంటిది. గొప్పింటి హీరో, లేనింటి హీరోయిన్ అయిన రెండు కుటుంబాల సాన్నిహిత్యం. తను, మాధవ్, రాధిక, పూర్ణ నలుగురూ కల్సి ఓ ఇంటి పిల్లల్లాగా పెరిగారు.

పూర్ణ పుట్టింది మొదలు గౌన్లు, పరికిణి, ఓణీ, చీర ఇలా తన కళ్లముందే పెరిగింది. అందరి కంటే చిన్నది. బుజ్జి కుక్క పిల్లలా వెంట వెంట తిరిగేది. చిన్నప్పుడు దానిమీద అథారిటీ చేసి పనులు చేయించుకునేవాడు. ఏడిపించేవాడు. 'అత్తయ్యా! బావ చూడు' అంటూ ఏడుస్తూ ఫిర్యాదులు చేసేది. అమ్మవాళ్ల అమ్మమ్మా, పూర్ణ ముత్తాత అన్నా చెళ్ళెల్లట. ఆ చుట్టరికంతో ఆయన అమ్మని 'అక్కయ్యా!' అనేవాడు. అలాగే పూర్ణ కూడా 'బావా' అంటూ వరస కలిపి పిలిచేది. కాస్త పెద్దయిన దగ్గరనించి అమ్మ వెనక వెనక తిరిగి పనులు చేసేది. దానికి పదేళ్ల వయసు ఉన్నప్పుడు తల్లిపోతే అమ్మే తల్లి అయ్యింది. దువ్వెన పట్టుకు వచ్చి 'అత్తయ్యా జడ వెయ్యి' అనేది. రాధికతో పాటు దాన్ని మరో ఆడపిల్ల అనుకుంది అమ్మ. పూర్ణకి తనంటే పిచ్చి అభిమానం. హీరో వర్షిప్. 'బావా' అంటూ సంబరంగా ఇది అది చెప్తుంటే కసురుకునేవాడు. చిన్నబుచ్చుకు వెళ్లిపోయేది.

ఆ ఊర్లో హైస్కూలు చదువు అయ్యాక విజయవాడ కాలేజీలో చదవడానికి ఒకరి తర్వాత ఒకరుగా ముగ్గురూ వెళ్లిపోయారు తనూ, తమ్ముడూ, చెల్లెలు. పూర్ణని పై ఊరు పంపి చదివించనన్నారు వాళ్ల నాన్న. తండ్రిని ఒంటరిగా వదిలి పూర్ణ రానంది. ప్రైవేటుగా ఇంటరు, బి.ఏ. చ దువుతానంది. 'దానికి చదువుమీద లేదమ్మా. ఎంతసేపూ నవలలు, పత్రికలు చదువుతూ నీవెంటే కూరలు తరుగుతూ, పచ్చళ్లు రుబ్బుతూ, పూలుకోసి మాలలు కడుతూ తిరగమంటే తిరుగుతుంది' అని వెక్కిరిస్తే పౌరుషంగా 'చూడు నీ ఇంజనీరింగ్ అయ్యేలోగా బి.ఏ. పాసవకపోతే' అంది. 'పోవే శరత్‌బాబు నవలలు, ప్రేమకథలు చదువుకుంటూ కలలు కను. అమ్మా, ఇది పల్లెటూరి అమ్మాయి, ఓ పొలం ఉన్న ఆసామికి ఇచ్చి చేస్తే సరిపోతుంది' అంటూ ఇంటర్ పూర్తయ్యి శెలవలకి వచ్చినప్పుడు తెగ ఏడిపించాడు తను. 'ఇలాగే ఏడిపించు, లలిత, శేఖర్ మెడలో దండ వేసేసింది చూడు ఓ రోజు నేనూ అలా చేస్తాను. అప్పుడు చచ్చినట్లు నన్ను పెళ్లాడుతావు' కోపంగా అంది. 'అమ్మ బాబోయ్ మనసులో పెద్ద కోరికలే ఉన్నట్లున్నాయి. అలాంటి పప్పులు నా దగ్గిర కావు. ఆ కాలం సెంటిమెంట్లు ఇప్పుడు పనిచేయవు. అలాంటి ఆశలు ఏం పెట్టుకోకు. నేను అమెరికా వెళ్లి, చదువయ్యాక ఉద్యోగం చేసే అమ్మాయిని పెళ్లాడుతా. నీలాంటి పల్లెటూరి బైతుని పెళ్లాడతానా' కాలరెగరేసి గర్వంగా అంటూ ఏడిపించాడు తను.

'వద్దన్నవాడి వెంట పడే ఖర్మ నీకేమిటే? బంగారం లాంటి సంబంధం తెచ్చి నీ పెళ్లి నే చేస్తాను' అమ్మ నవ్వుతూ ఓదార్చింది. అలా చిన్నప్పుడు చిలిపి తగాదాలతో ఓచోట పెరిగిన వాళ్లు తామిద్దరూ. రాధిక లాగానే ఇంట్లో పెరిగిన పిల్ల పూర్ణ!

చెల్లెలులా పెరిగిన పిల్ల అంటూనే చెయ్యరాని పనిచేసిన ఆరోజు ఏ భూతం ఆవహించిందో తనను! ఇంజనీరింగు అయి, పరీక్షలు రాసి అమెరికా వెళ్లే ప్రయత్నంలో మర్నాడు వీసాకి మద్రాసు వెళ్లవలసి ఉండడంతో తనను వదిలి అంతా పిన్ని కూతురి పెళ్లికి వైజాగు వెళ్లారు. తన భోజనం సంగతి పూర్ణకి అప్పచెప్పి వెళ్లింది అమ్మ. మనసులో ఏ కోశానా అలాంటి భావం లేదు. ఏ పాడు ఆలోచనా లేదు. ఇప్పటికీ ఆరోజు ఎందుకలా జరిగిందో తనకే అర్థం కాదు. పూర్ణ వంటింట్లో స్టౌ దగ్గిర నిలబడి ఏదో చేస్తోంది. ఊరికే వెనక నించి హఠాత్తుగా వెళ్లి దాన్ని పట్టుకుని భయ పెట్టాలని వెళ్లి దాని నడుం చుట్టూ చేయివేసి బిగించాడు తను. 'ఆ' కెవ్వున అరవబోయి వెనక్కి తిరిగిన పూర్ణ తనను ఆశ్చర్యంగా చూసింది తప్ప వదిలించుకనే ప్రయత్నం చెయ్యలేదు. ఏకాంతం, ఇరవై రెండేళ్ల యువరక్తం. మనసులో చెడు ఆలోచనలేకపోయినా శరీరం దానిపని అది చేసుకుపోయింది. పూర్ణ తలంటు పోసుకున్న జడలోని జాజుల వాసన ఏదో మత్తు కలిగించి తన చేతులు మరింత బిగిసాయి. పూర్ణ గువ్వలా వదిగిపోయింది. ఇద్దరికీ ఏమయిందో పరిసరాలు మరిచిపోయారు. జరగరానిది జరిగాక తెలివి తెచ్చుకుని పడక గదిలోంచి పారిపోయింది పూర్ణ. భయంతో చెమటలు పట్టాయి తనకి. పూర్ణ అమ్మకి, వాళ్ల నాన్నకి చెపుతుందేమో... ఇంట్లో వాళ్లకి మొహం ఎలా చూపాలి? ఆ రాత్రి గదిలోంచి బయటకి రాలేదు. సీతాలు వచ్చి భోజనం చెయ్యమన్నా చెయ్యలేదు. తెల్లారి బస్సుకి వెళ్లే ముందు రాత్రి చేసిన వెధవ పని చాలక ఎందుకు చేశాడో తెలియకుండా ఓ వెయ్యి రూపాయలు పూర్ణకిమ్మని పనిమనిషితో పంపాడు. అంతే ఐదు నిమిషాలలో పూర్ణ విసవిసా వచ్చి కోపంగా చూసి ఆ డబ్బు తన మీద విసిరి వెళ్లిపోయింది.

అంతే అదే ఆఖరిసారి పూర్ణని చూడ్డం. వీసా వచ్చాక, వారంరోజుల్లోనే అమెరికా ప్రయాణం ఉండడంతో మళ్లీ వెనక్కి రాకుండా, అమ్మానాన్నా సామానుతో వచ్చి వీడ్కోలు చెప్పారు. ఆ తరువాత నెలరోజులకి అమ్మ ఫోను చేసి పూర్ణ పెళ్లయిందని చెప్తే నిశ్చింతగా నిట్టూర్చాడు. తను భయపడ్డట్టు ఎవరితో పూర్ణ చెప్పనందుకు నిశ్చింత అనిపించింది.

* * * * * *

రాత్రంతా ఆలోచించి తను తీసుకున్న నిర్ణయం, ఉదయం ముగ్గురూ కూర్చుని కాఫీ తాగుతుండగా చెప్పాడు వేణు. కాస్త ఆశ్చర్యంగా చూశారు మాధవ్, రాధిక. "మొత్తం ఇల్లు, నీ వాటా అంతా ఇచ్చేయడం ఎందుకు, కావలిస్తే డబ్బు సాయం చెయ్యి" అన్నారు.

"ఈ పల్లెటూర్లో, ఈ పాత ఇల్లు నేనేం చేసుకోను. అమ్మితే మహా అయితే ఏ రెండు మూడు లక్షలొస్తుందో, డబ్బుకంటే దానికో నీడ దొరికితే మేలు. ఉండడానికి ఇల్లు ఉంటే ఆ పెన్షన్ డబ్బుల ఆసరాతో కాస్త బతకడానికి వీలుంటుంది. ఇంకా కూతురు పెళ్లి, కొడుకు రోగం ఖర్చు.. ఇల్లన్నా ఉంటే ఆధారం ఉంటుంది గదా. ఈ రెండుమూడు లక్షలు నాకు పెద్ద అవసరం లేదు" అన్నాడు వేణు.

"తర్వాత తనే రాధికా! ఓసారి అమ్మ వీలునామా కాగితాలు తీసుకురా, గోపాలం మావయ్యకిచ్చి ఇల్లు పూర్ణపేర రిజిష్టరు చేయించమంటాను" అన్నాడు.

రాధిక లోపల్నించి కాగితాలు తీసుకొచ్చి చదువుతూ... "ఇదేంటన్నయ్యా, అమ్మ మళ్లీ కొత్త వీలునామా రాసినట్లుంది. అదే ఇది. చూడు అమ్మ ఈ ఇల్లు పూర్ణకొడుకు మురళి పేర రాసి, పూర్ణ కస్టడిలో పెట్టినట్టు రాసిందే."

వాటిని చూసి తెల్లబోయారు ముగ్గురూ. 'పొలం మాధవ్‌కీ, డబ్బు, నగలు రాధికకీ ఆ విషయంలో మార్పు లేదు. నా పెద్దకొడుకు అమెరికాలో బాగా సంపాదించు కుంటున్నాడు. వాడికి ఈ ఇల్లు అమ్మిన డబ్బు పెద్ద మొత్తం కాదు. కష్టాల్లో ఉన్న ఈ ఇంట్లో పెరిగిన పూర్ణకి ఆసరాగా ఉంటుందని ఇలా రాశా అని కూడా చేర్చింది. ఇది అమలు జరిగేట్టు చూడవలసిన బాధ్యత వేణుది."

మనసులో ఆశ్చర్యపడుతూనే "పోనీలే నేను చెయ్యాలనుకున్నపని అమ్మే చేసింది. అమ్మ ఆలోచన సరి అయిందే" వేణు మనస్ఫూర్తిగానే అన్నాడు.

"అన్నయ్యా! బొత్తిగా నీకేం లేకుండా.. పోనీ సగం పొలం తీసుకో ..." మాధవ్ ఇబ్బందిగా అన్నాడు.

"ఫరవాలేదు మాధవ్ నీది ఇండియా సంపాదన. నాది డాలర్ల సంపాదన. అమ్మ అలా రాయకముందే నేనే ఇస్తానన్నాగా. రాధీ ఓసారి వెళ్లి పూర్ణని, కొడుకుని చూసొద్దాం. విల్లు కాగితాలు ఇచ్చివద్దాం. స్నానం అయ్యాక వెడదామా?"

"నేను మాధవన్నయ్యా వెళ్లి చూసొచ్చాం. నువ్వు వెళ్లు. ఇంట్లో సామాన్లవీ అన్నీ సర్దించాలి గదా. బోలెడు పని ఉంది నువ్వెళ్లిరా" అంది రాధిక.

* * * * * *

తలుపుతీసిన పూర్ణ కళ్లలో వెలుగు. "సారీ పూర్ణా! క్షమించు, నిన్నసలు గుర్తు పట్టలేదు. ఎవరో అనుకుని పలకరించలేదు. నీకు క్షమాపణ చెప్పాలని వచ్చాను."

పూర్ణ జీవంలేని నవ్వు నవ్వింది.

'గుర్తుపట్టలేకపోవడం నీ తప్పుకాదులే, రా లోపలికి' అంది.

చిన్న పెంకుటింట్లో ఓవైపు భాగం. రెండు చిన్న గదులు, పంచదించిన వంటిల్లు. రెండో గదిలో మంచం మీద జీవచ్ఛవంలా పడి ఉన్న చిక్కి శల్యమైన ఆకారం. రెండు నిమిషాలు అటుచూసి "పూర్ణా, ఇంత జరిగినా మాకెవరికి చెప్పాలని పించలేదా? ఇంతమందున్నాం. మేం ఎవరం సాయం చెయ్యమనుకున్నావా? ఇన్ని బాధలు పడ్డావు. నీ భర్త, నీ కొడుకు సంగతి విన్నా. నిన్న రాధిక చెప్పేవరకు నాకే సంగతులు తెలియవు పూర్ణా! నీ కష్టం తీర్చలేకపోయినా కనీసం కాస్త డబ్బు సాయమన్నా చేసేవాళ్లం గదా" ఆవేదనగా అన్నాడు వేణు.

"ఎవరైనా ఎన్నిసార్లు సాయం చేస్తారు? దినదిన గండమైన బతుకు బతుకు తున్నాను వాడిని చూస్తూ. వాడు నడవలేని జీవచ్ఛవం, నేను నడిచే జీవచ్ఛవాన్ని బావా?" అంది. గొంతు రుద్ధమయి బొట బొట కన్నీరు కారుస్తూ. "చూడు బావా! ఆ మంచంలో పడి ఈగ వాలినా తోలుకోలేని స్థితిలో వాడూ, వాడ్ని చూస్తూ నేనూ! 'అమ్మా! నాకింత విషం ఇచ్చి పుణ్యం కట్టుకో, ఇన్ని స్లీపింగ్ పిల్స్ ఇయ్యమ్మా నీకు దండం పెడతాను' అని ఏడుస్తాడు. వాడి బాధ చూడలేక ఒక్కోసారి వాడ్ని ఈ నరకం నించి విముక్తిడిని చెయ్యాలనుకుంటాను. చూస్తూ చెయ్యలేకపోతున్నాను. ఈ నరకం పగవాళ్లకీ వద్దు" నోటికి కొంగు అడ్డు పెట్టుకొని వెక్కి వెక్కి ఏడుస్తున్న పూర్ణని నిస్సహాయంగా చూసి, కళ్లు నీళ్లతో నిండగా -

"పూర్ణా ప్లీజ్ ఏడవకు. నేను ఎంత ఖర్చయినా భరిస్తాను. హైదరాబాద్ తీసికెళ్లి వైద్యం చేయించు. ఆపరేషన్ చేస్తే బాగవుతుందేమో!"

"లాభం లేదు బావా, వెన్నెముక నుజ్జునుజ్జు అయ్యింది. ఆపరేషన్ చేసినా ప్రయోజనం ఉండదన్నారు డాక్టర్లు... సర్లే నా గోల ఎప్పుడూ ఉండేదే... పద ఆ గదిలో కూర్చో" అంది.

"మీ అమ్మాయి స్కూలుకెళ్లిందా?"

"ఊ... ఏది తప్పినా బతుకీడ్చాలిగదా! నా పెన్షన్, దాని జీతంతో బతుకీడుస్తున్నాం! సారీ వచ్చిన దగ్గిర నించీ నా కష్టాల కథే చెప్తున్నాను..." అంది నిర్జీవమైన నవ్వు నవ్వి కళ్లు తుడుచుకుంటూ.

"చూడు పూర్ణా! నీ దుఃఖం ఏవిధంగా తీర్చలేనుగానీ కాస్త నీకు ఆధారంగా, బతకడానికి ఆసరాగా ఉంటుందని మన ఇల్లు నీ కొడుకు పేర రాసింది అమ్మ. గోపాలం మామయ్యకి చెప్పి రిజిస్ట్రేషన్ చేయిస్తా. మేం వెళ్లాక మన ఇంట్లో ఉండు, కనీసం అద్దైనా తగ్గుతుంది. ఇవిగో కాగితాలు, కాదనకుండా తీసుకో, ఆ రోజులా నా మొహాన విసరకు ఇది అమ్మయిచ్చింది" అన్నాడు.

పూర్ణ సూటిగా వేణు కళ్లలోకి చూసి కాగితాలు అందుకుంటూ "ఆరోజు నా 'అభిమానానికి' వెలకట్టావన్న కోపం. బాధతో తీసుకోలేదు. ఈరోజు అమ్మే కాదు నువ్విచ్చినా తీసుకుంటాను. వాడి హక్కుని కాదనడానికి నేనెవరిని" అంది.

వేణు తెల్లబోతూ చూశాడు అర్థంకానట్టు.

"వాడి వారసత్వపు హక్కుని వద్దనడానికి నేనెవరిని బావా?" వేణూ వైపు చూస్తూ మళ్లీ అంది.

దిమ్మెరపోయాడు వేణు. నిర్ఘాంతపోతూ మంచం వైపు చూశాడు. నిరుత్తరుడై పాలిపోయిన ముఖంతో చూస్తున్న వేణుని చూసి చిన్నగా తల ఊపింది పూర్ణ.

"బావా, పాతికేళ్లు ఈ రహస్యం నాలో దాచుకున్నాను. కానీ అత్తయ్య అరనిమిషంలో పట్టేసింది. మురళిని చూడడానికి వచ్చి, చూస్తూనే 'వేణు' అంది నిర్ఘాంతపోయి. అపరాధిలా తలదించుకుని కన్నీరు కారుస్తున్న నన్ను చూసి నేనేం చెప్పకపోయినా గ్రహించింది. నిలేసింది. ఒట్టేసి నిజం చెప్పించింది. ఇంత పెద్ద విషయం దాచినందుకు నిందించింది. చెల్లెలులాంటిదన్న నన్ను ఇంతపని చేసినందుకు నిన్ను ఆవిడ క్షమించలేక తనే ఆ తప్పు చేసినట్టు విలవిల్లాడిపోయింది. పెళ్లి చేసుకోనని నేనెందుకు ఏడ్చానో ఆవిడకర్థమయింది. బావా! మురళి అంతా నీపోలికే – ఒక్కొక్క ఏడూ పెరుగుతూంటే చిన్నప్పటి నించీ నిన్ను చూసిన రూపే కనపడింది. పెద్దయ్యాక మరీ స్పష్టంగా, నాన్న పోయాక ఈ ఊరు రావడం మానేశాను. ఎవరన్నా గుర్తుపడతారని" తన తప్పులేనట్టు సంజాయిషీ ఇస్తున్న పూర్ణని నోటమాట రానట్టు చూస్తుండిపోయాడు వేణు. తలదించుకున్నాడు.

"పాతికేళ్ల తరువాత ఈరోజు నేను చెప్పే క్షమాపణకి అర్థంలేదు. అయినా చెప్తున్నాను. క్షమించగలిగితే క్షమించు" చేతులు జోడించి అన్నాడు.

"పూర్తిగా నీ తప్పేకాదు బావా! నీమీద ఇష్టం, ప్రేమ, అలా జరిగితే నీవు పెళ్లాడుతావేమోనన్న మనసులో చిన్న ఆశ. అన్నీ కలిసి నిన్ను కాదనలేదు. ఆ

క్షణంలో నీ కౌగిలినించి తప్పించుకోవాలనీ అన్పించలేదు. బావా! ఒకటే అదృష్టం, నా పెళ్లి వెంటనే జరిగిపోవడంతో ఎవరికీ అనుమానం రాలేదు. చూశావా వాడికి గడ్డాలు, జుట్టు పెంచి వదిలేశాను. ఎందుకో తెలుసా! నీ పోలిక కనపడకుండా.. అత్తయ్య గుర్తుపట్టినట్టు ఎవరూ గుర్తించకూడదని.. నా పాపమే వాడికి కొట్టిందేమో!" దుఃఖం ముంచుకువచ్చింది పూర్ణకి. వేణు తల ఇంకా వాలింది. కడుపులో దేవిన భావన. "బావా, అత్తయ్య నన్ను పెళ్లికి బలవంతపెడ్తున్నప్పుడు నిజం చెప్పాలని పించింది. కానీ అత్తయ్య అన్న మాటలు విన్నాక అభిప్రాయం మార్చుకున్నాను. "పూర్ణా వేణు మీద ఆశపెట్టుకుని పెళ్ళి వద్దంటున్నావేమో వాడేం నిన్ను చేసుకోడు. నేను రెండు మూడుసార్లు అన్నా – 'ఛా! దాంతో నా పెళ్లేమిటి, రాధిక, ఎంతో పూర్ణా అంతే. అంతేకాక నాకు ఉద్యోగం చేసే అమ్మాయి కావాలన్నాడు.' అంచేత ఈ పెళ్లి కాదనకు, 'అతనంతట అతను కట్నం వద్దని చేసుకుంటానన్నాడు' అని ఒప్పించింది. బలవంతంగా నీ జీవితంలోకి రావటం ఇష్టంలేక పెళ్లికి ఒప్పుకున్నాను. ఆయన దేవుడు. నన్ను ప్రేమగా చూసుకున్నారు కాని దురదృష్టం నాది" అంటూ కళ్లు తుడుచుకుంది.

నిర్జీవంగా లేచి బయటికి నడిచాడు వేణు. తన అపరాధాన్ని పూర్ణకి సాయంచేసి కడుక్కోవాలనుకుంటే ఆ అవకాశం అమ్మ ఇవ్వలేదు. పూర్ణ క్షమించినా అమ్మ క్షమించలేదు. అందుకే తన చేత తలకొరివి పెట్టించుకోలేదు. నెల రోజులనుంచీ అమ్మలో వచ్చిన మార్పుకి కారణం అర్థం అయింది.

మళ్లీ తన మొహం చూడదలచనట్టు అమ్మ ఇంత త్వరగా వెళ్లిపోయింది. తోవపొడుగునా కన్నీళ్లు వస్తూనే ఉన్నాయి. పాతికేళ్ల క్రితం జరిగిన తప్పుకి ఆనాడు తప్పించుకున్నా... ఈనాడు ఆ తప్పు మంచం మీద జీవచ్ఛవంలా పడున్న ఆకారం అనుక్షణం కనిపిస్తూ మనశ్శాంతిని హరిస్తోందని వేణుకి అర్థమైంది.

(విపుల, జూన్ 2013)